

31989L0398

1989 6 30

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 186/27

TARYBOS DIREKTYVA**1989 m. gegužės 3 d.****dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais, suderinimo**

(89/398/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,kadangi 1976 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 77/94/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais ⁽⁴⁾, suderinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 85/7/EEB ⁽⁵⁾, dėl keletu priežasčių buvo iš dalies pakeista; kadangi dėl naujų pakeitimų, siekiant aiškumo, turėtų būti parengta šios direktyvos nauja redakcija;

kadangi Direktyva 77/94/EEB buvo priimta todėl, kad nacionalinių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais, skirtumai trukdė laisvam jų judėjimui, ir būtų galėję sudaryti nevienodas konkurencijos sąlygas, taip tiesiogiai veikidami bendrosios rinkos sukūrimą bei jos funkcionavimą;

kadangi pradiniam etape derinant nacionalinius įstatymus, buvo numatyta priimti bendrąjį apibrėžimą ir nustatyti priemonės, leidžiančias apsaugoti vartotoją nuo apgaulės, susijusios su šių produktų pobūdžiu, bei priimti šių produktų ženklinimo etiketėmis taisykles, kurių privaloma laikytis;

kadangi produktai, kuriems taikoma ši direktyva, yra maisto produktai, kurių sudėtis ir paruošimas turi būti specialiai sukurti, siekiant patenkinti individualius asmenų, kuriems jie skirti, mitybos reikalavimus; kadangi dėl to gali tekti numatyti nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo bendrųjų arba specialiųjų nuostatų, kurios būtų taikomos maisto produktams, siekiant įgyvendinti specifinius mitybos tikslus;

kadangi nors specialiosiose nuostatose apibūdinti specialios paskirties maisto produktai gali būti efektyviai kontroliuojami pagal bendrąsias visų rūšių maisto produktų kontrolės taisykles,

tai ne visada taikytina tiems maisto produktams, kuriems nėra parengtų specialiųjų nuostatų;

kadangi pastaruoju atveju kontroliuojančioms institucijoms įprastos priemonės tam tikrais atvejais negali leisti patikrinti, ar iš tikrųjų minėtas maisto produktas turi jam priskirtų specialios paskirties savybių; kadangi dėl to būtina priimti nuostatas, kad asmuo, atsakingas už tokių produktų pateikimą rinkai, prireikus padėtų kontroliuojančiai institucijai įgyvendinti jos veiklą;

kadangi Bendrijos taisyklės dėl priedų šiuo metu rengiamos, todėl šia direktyva neįmanoma priimti nuostatų dėl priedų specialios paskirties maisto produktuose naudojimo, jeigu jie nepriklauso vienai iš I priede nurodytų grupių; kadangi dėl to būtina šį klausimą peržiūrėti tinkamu laiku;

kadangi rengiamos specialiosios direktyvos, įgyvendinančios pagrindinius Bendrijos taisyklių ir jų pakeitimų principus, yra techninio pobūdžio priemonės; kadangi, siekiant supaprastinti ir pagreitinti procedūras, jų priėmimas turėtų būti patikėtas Komisijai;

kadangi visais atvejais, kai Taryba suteikia Komisijai įgaliojimus įgyvendinti taisykles, susijusias su žmonėms vartoti skirtais maisto produktais, turėtų būti pateikta nuostata, kuri tarpininkaujant Sprendimu 69/414/EEB ⁽⁶⁾ įkurtam Maisto produktų nuolatiniam komitetui, nustatytų glaudaus valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimo tvarką;

kadangi ši direktyva nekeičia laikotarpio, per kurį valstybės narės turi įgyvendinti Direktyvos 77/94/EEB reikalavimus,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Šioje direktyvoje kalbama apie specialios paskirties maisto produktus.

⁽¹⁾ OL C 124, 1986 5 23, p. 7 ir OL C 161, 1987 6 19, p. 12.⁽²⁾ OL C 99, 1987 4 13, p. 54 ir OL C 120, 1989 5 16.⁽³⁾ OL C 328, 1986 12 22, p. 9.⁽⁴⁾ OL L 26, 1977 1 31, p. 55.⁽⁵⁾ OL L 2, 1985 1 3, p. 22.⁽⁶⁾ OL L 291, 1969 11 19, p. 9.

2. a) Specialios paskirties maisto produktai – tai produktai, kurie dėl savo specialios sudėties arba gamybos proceso aiškiai skiriasi nuo įprastų maisto produktų ir kurie tinka vartoti jų charakteristikoje nurodytais mitybos tikslais ir parduodami, nurodant jų paskirtį.

b) Speciali paskirtis turi atitikti specifinius mitybos reikalavimus:

i) tam tikros grupės žmonių, kurių virškinimo ar medžiagų apykaitos procesai yra sutrikę; arba

ii) tam tikros grupės žmonių, kurie yra specialioje fiziologinėje būsenoje ir kuriems dėl to ypač naudinga suvartoti kontroliuojamą maisto produktuose esančių tam tikrų medžiagų kiekį; arba

iii) sveikų kūdikių ir mažų vaikų.

2 straipsnis

1. 1 straipsnio 2 dalies b punkto i ir ii papunktyje minimi produktai gali būti vadinami „dietiniais produktais“.

2. Ženklinant etiketėmis, pristatant ir reklamuojant įprastus maisto produktus, draudžiama:

a) naudoti būdvardį „dietinis“ atskirai arba žodžių junginyje, siekiant nurodyti šių maisto produktų paskirtį;

b) bet kokį kitokį ženklimą etiketėmis ar pristatymą, sudarantį įspūdį, kad su šiuo produktu yra susijęs vienas iš 1 straipsnyje minimų produktų.

3. Tačiau atsižvelgiant į nuostatas, kurias reikės priimti pagal 13 straipsnyje nurodytą tvarką, bus leidžiama nurodyti, kad įprasti maisto produktai yra tinkami vartoti kaip specialios paskirties produktai, jeigu jie atitinka šią funkciją.

Pirmiau išvardytomis nuostatomis gali būti nustatyta tokio šių produktų tinkamumo nurodymo tvarka.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje minimų produktų pobūdis ar sudėtis turi atitikti specialiąją paskirtį.

2. Be to, 1 straipsnyje minimi produktai turi atitikti visas privalomas nuostatas, taikomas įprastiems maisto produktams,

išskyrus jose padarytus pakeitimus, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų 1 straipsnyje pateiktus apibrėžimus.

4 straipsnis

1. Atskiros nuostatos taikytinos I priede išvardytoms specialios paskirties maisto produktų grupėms priimamos specialiosiomis direktyvomis.

Šios specialiosios direktyvos visų pirma gali apimti:

a) pagrindinius reikalavimus dėl šių produktų pobūdžio arba sudėties;

b) nuostatas dėl žaliavų kokybės;

c) higienos reikalavimus;

d) leistinus pakeitimus, nurodytus 3 straipsnio 2 dalyje;

e) priedų sąrašą;

f) nuostatas dėl ženklavimo etiketėmis, pristatymo ir reklamos;

g) bandinių atrinkimo tvarką ir analizės metodus, kad galima būtų patikrinti, ar jie atitinka šių specialiųjų direktyvų reikalavimus.

Tokios specialiosios direktyvos priimamos:

— e punktui – Tarybos, veikiančios 100a straipsnyje nurodyta tvarka,

— kitiems punktam – 13 straipsnyje numatyta tvarka.

Nuostatos, galinčios turėti įtakos visuomenės sveikatai, priimamos pasikonsultavus su Maisto produktų moksliniu komitetu, kuris buvo įkurtas Sprendimu 74/234/EEB⁽¹⁾.

2. Specialios mitybinės paskirties medžiagų, t.y. vitaminų, mineralinių druskų, amino rūgščių ir kitokių medžiagų, skirtų dėti į specialios paskirties maisto produktus, sąrašas, taip pat joms taikomi grynumo reikalavimai bei, prirėikus, vartojimo sąlygos priimami 13 straipsnyje nurodyta tvarka.

5 straipsnis

Sąlygos, kuriomis ženklinant etiketėmis, pristatant ir reklamuojant gali būti daroma nuoroda į dietą ar į žmonių grupę, kuriai yra skirtas 1 straipsnyje nurodytas produktas, gali būti patvirtintos 13 straipsnyje numatyta tvarka.

(¹) OL L 136, 1974 5 20, p. 1.

6 straipsnis

1. Ženklinant etiketėmis ir naudojant ženklavimo etiketėmis būdus, pristatant bei reklamuojant 1 straipsnyje nurodytus produktus draudžiama jiems priskirti arba duoti suprasti juos turint savybių, apsaugančių, gydančių ar išgydančių kokią nors ligą.

Išimtiniais ir aiškiai apibrėžtais atvejais, vadovaujantis 13 straipsnyje numatyta procedūra, galima numatyti nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo pirmosios pastraipos. Jos gali būti taikomos tol, kol tokia procedūra bus visiškai užbaigta.

2. Šio straipsnio 1 dalimi nedraudžiama platinti bet kokios naudingos informacijos ar rekomendacijų, skirtų tik medicams, mitybos specialistams ir farmacininkams.

7 straipsnis

1. 1978 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyva 79/112/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su maisto produktų ženklavimu etiketėmis, pristatymu ir reklama, suderinimo ⁽¹⁾ su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 89/395/EEB ⁽²⁾, taikoma 1 straipsnyje nurodytiems produktams toliau išvardytais sąlygomis.

2. Turi būti nurodyta ne tik parduodamo produkto paskirtis, bet ir jo specifinės mitybinės savybės; tačiau 1 straipsnio 2 dalies b punkto iii papunktyje minimiems produktams vietoj šios nuorodos, nurodoma jų paskirtis.

3. Produktų, dėl kurių pagal 4 straipsnį nebuvo priimta jokia specialioji direktyva, ženklavime turi atsispindėti informacija apie:

- a) tam tikras kokybines ir kiekybines sudedamąsias produkto dalis ar ypatingą gamybos procesą, kuris suteikia produktui savitas mitybines savybes;
- b) kilodžauliais ir kilokalorijomis išreikštą energinę produkto vertę ir angliavandenių, baltymų ir riebalų kiekį parduodamo produkto 100 gramų ar 100 mililitrų bei, jeigu reikia, nurodytame siūlomo suvartoti produkto kiekyje.

Tačiau jeigu energinė vertė yra mažesnė nei 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų) 100 gramų ar 100 mililitrų parduodamo produkto, šią informaciją galima pakeisti žodžiais „energinė vertė mažesnė nei 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų) 100 gramų“ arba žodžiais „energinė vertė mažesnė nei 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų) 100 mililitrų“.

4. Specifiniai produktų, kuriems buvo priimta specialioji direktyva, ženklavimo etiketėmis reikalavimai turi būti nustatyti toje direktyvoje.

⁽¹⁾ OL L 33, 1979 2 08, p. 1.

⁽²⁾ OL L 186, 1989 6 30, p. 17.

8 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytus produktus leidžiama pateikti į mažmeninę rinką tik sufasuotus, o pakuotė turi apgaubti visą produktą.

2. Tačiau siekdamas plėtoti mažmeninę prekybą valstybės narės gali leisti laikinai nukrypti nuo šių nuostatų, bet tik tuo atveju, kai parduodant produktą pateikiama ir 7 straipsnyje nurodyta informacija.

9 straipsnis

Kad būtų galima atlikti efektyvią specialios paskirties maisto produktų, kurie nepriklauso nei vienai I priede išvardytai grupei valstybinę kontrolę, taikomos šios specifinės nuostatos:

1. Kai pirmiau minėtas produktas yra pateikiamas į rinką pirmą kartą, gamintojas arba importuotojas, jei produktas gaminamas trečiojoje valstybėje, praneša valstybės narės kompetentingai institucijai produkto pardavimo vietą, pateikdamas jai ir produkto ženklavimo etiketėmis pavyzdį.
2. Jei tas pats produktas vėliau pateikiamas į kitos valstybės narės rinką, gamintojas arba, atitinkamai, importuotojas pateikia valstybės narės kompetentingajai institucijai tą pačią informaciją, kartu nurodydamas pirmojo pranešimo gavėją.
3. Prireikus, kompetentingai institucijai suteikiami įgaliojimai pareikalauti iš gamintojo ar, atitinkamai, iš importuotojo pateikti mokslinių tyrimų rezultatus ir duomenis, įrodančius, kad produktas atitinka 1 straipsnio 2 dalyje numatytus reikalavimus, o taip pat ir informaciją, numatytą 7 straipsnio 3 dalies a punkte. Jei šie tyrimai yra paskelbti lengvai prieinamoje publikacijoje, užtenka tik pateikti nuorodą į šią publikaciją.
4. Valstybės narės privalo pranešti Komisijai apie šiame straipsnyje nurodytų kompetentingųjų institucijų tapatybę bei kitą su jomis susijusią vertingą informaciją.

Komisija skelbia šią informaciją *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Išsamios šios straipsnio dalies nuostatas įgyvendinančios taisyklės gali būti priimtos pagal 13 straipsnyje nurodytą tvarką.

5. Praėjus ketveriems metams po pranešimo apie šią direktyvą, Komisija siunčia Tarybai ataskaitą, ir, jei reikia, atitinkamus pasiūlymus dėl šio straipsnio įgyvendinimo.

10 straipsnis

1. Valstybės narės dėl priedasčių, susijusių su 1 straipsnyje minimų produktų sudėtimi, gamybos techninėmis charakteristikomis, pristatymu ar ženklinimu etiketėmis, nedraudžia ir neriboja jų prekybos, jeigu šie produktai atitinka šios direktyvos ir, prireikus, direktyvų, priimtų įgyvendinant šią direktyvą, reikalavimus.

2. Šio straipsnio 1 dalis neturi įtakos nacionalinėms nuostatomis, kurios taikytinos nesant direktyvų, priimtų įgyvendinant šią direktyvą.

11 straipsnis

1. Jei valstybė narė turi pakankamai pagrįstų priedasčių manyti, kad specialios paskirties maisto produktas, nepriklausantis vienai iš I priede išvardytų grupių, neatitinka 1 straipsnio 2 dalyje numatytų reikalavimų ar yra pavojingas žmogaus sveikatai, nors jis ir yra laisvoje apyvartoje vienoje ar keliuose valstybėse narėse, ta valstybė narė gali laikinai sustabdyti ar apriboti prekybą šiuo produktu savo teritorijoje. Apie tai ji nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares ir pateikia tokio savo sprendimo motyvus.

2. Komisija kiek įmanoma skubiau išanalizuoja suinteresuotos valstybės narės pateiktas priedasčius, tarpininkaujama Maisto produktų nuolatinio komiteto pasitaria su valstybėmis narėmis ir po to nedelsdama pateikia savo nuomonę, ir imasi atitinkamų priemonių.

3. Jei Komisija mano, kad galima apsieiti be nacionalinės priemonės arba kad ji turi būti pakeista, ji inicijuoja 13 straipsnyje numatytą procedūrą dėl atitinkamų priemonių priėmimo.

12 straipsnis

1. Kai valstybė narė dėl gautos naujos informacijos ar dėl to, kad priėmus vieną iš specialiųjų direktyvų buvo peržiūrėta esama informacija, turi pagrįstų priedasčių manyti, kad specialios paskirties maisto produktas yra pavojingas žmonių sveikatai, nors jis ir atitinka specialiosios direktyvos nuostatas, ta valstybė narė gali laikinai sustabdyti ar apriboti tokių nuostatų taikymą savo teritorijoje. Apie tai ji nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ir pateikia tokio sprendimo motyvus.

2. Komisija kiek įmanoma skubiau išanalizuoja suinteresuotos valstybės narės pateiktas priedasčius ir tarpininkaujama Maisto produktų nuolatinio komiteto pasitaria su valstybėmis narėmis, ir po to nedelsdama pateikia savo nuomonę, ir imasi atitinkamų priemonių.

3. Jei Komisija mano, kad, siekiant išspręsti šio straipsnio 1 dalyje minimas problemas bei apsaugoti žmonių sveikatą, būtina iš dalies pakeisti šią direktyvą ar specialiąsias direktyvas, ji inicijuoja 13 straipsnyje numatytą procedūrą toms pataisoms priimti. Tokiu atveju valstybė narė, įgyvendinusi apsaugos priemones, gali jas ir toliau taikyti tol, kol bus priimtos pataisos.

13 straipsnis

Jei turi būti laikomasi šiame straipsnyje numatytos tvarkos, pirmininkas savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo prašymu perduoda šį klausimą nagrinėti Maisto produktų nuolatiniam komitetui, toliau vadinamam „Komitetu“.

Komisijos atstovas pateikia Komitetui numatomų priemonių projektą. Komitetas pareiškia savo nuomonę apie projektą per tokį laiką, kurį gali nustatyti pirmininkas, priklausomai nuo klausimo skubumo. Nuomonė patvirtinama balsų dauguma, kaip nustatyta Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje, kai Taryba priima sprendimus Komisijos pasiūlymu. Valstybių narių balsai Komitete skaičiuojami taip, kaip numatyta tame straipsnyje. Pirmininkas nebalsuoja.

Komisija priima numatytas priemones, jeigu jos atitinka Komiteto nuomonę.

Jeigu numatytos priemonės neatitinka Komiteto nuomonės arba jei nuomonė nepareiškama, Komisija nedelsdama pateikia Tarybai pasiūlymą dėl priimtinių priemonių. Taryba priima sprendimą nustatytąja balsų dauguma.

Jeigu praėjus trims mėnesiams nuo klausimo perdavimo Tarybai dienos ji nesiėmė jokių veiksmų, Komisija priima pasiūlytąsias priemones.

14 straipsnis

Šiuo dokumentu Direktyva 77/94/EEB panaikinama.

Nuorodos į panaikintąją direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal I II priede pateiktą koreliacijos lentelę.

15 straipsnis

1. Valstybės narės pakeičia savo įstatymus ir kitus teisės aktus taip, kad:

— ne vėliau kaip nuo 1990 m. gegužės 16 d. būtų leista prekyba produktais, atitinkančiais šios direktyvos reikalavimus,

— nuo 1991 m. gegužės 16 d. būtų draudžiama prekiauti produktais, kurie neatitinka šios direktyvos reikalavimų.

16 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Priimta Briuselyje, 1989 m. gegužės 3 d.

2. Šio straipsnio 1 dalis neturi įtakos toms nacionalinėms nuostatoms, kurios, nesant 4 straipsnyje minimų direktyvų, taikomos tam tikroms specialios paskirties maisto produktų grupėms.

Tarybos vardu

Pirmininkas

P. SOLBES

I PRIEDAS

Specialios paskirties maisto produktų grupės, kurioms atskiros nuostatos bus priimtos specialiosiose direktyvose⁽¹⁾

1. Mišiniai kūdikiams iki 4–6 mėn.
2. Pienas ir kitas maistas kūdikiams, vyresniems nei 6 mėn., ir mažiems vaikams iki 3 m.
3. Kūdikių maistas
4. Mažai energijos turintis maistas skirtas svoriui kontroliuoti
5. Dietinis maistas, skirtas specialiems medicininiams tikslams
6. Mažai natrio turintis maistas, įskaitant ir mažai natrio ar natrio neturinčias dietines druskas
7. Maistas, neturintis gluteno
8. Maistas, reikalingas intensyviam raumenų darbui, ypač tinkantis sportininkams
9. Maistas asmenims, kurių angliavandenių apykaita yra sutrikusi (diabetas)

(¹) Susitarta, kad ši direktyva neturės įtakos produktams, jau pateiktiems rinkai prieš ją priimant.

II PRIEDAS

KORELIACIJŲ LENTELE

Direktyva 77/94/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio 3 dalis	—
2 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	2 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	—
2 straipsnio 3 dalis	2 straipsnio 2 dalis
2 straipsnio 4 dalis	2 straipsnio 3 dalis
3 straipsnis	3 straipsnio 2 dalis
—	4 straipsnis
4 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis	5 straipsnis
4 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalies a punktas	7 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 2 dalies b ir c punktai	7 straipsnio 3 dalies a ir b punktai
5 straipsnio 2 dalies d punktas	—
5 straipsnio 2 dalies e punktas	7 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 3 dalis	—
6 straipsnis	8 straipsnis
—	9 straipsnis
7 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 1 dalis
—	10 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 2 dalis	—
8 straipsnis	—
—	11 straipsnis
—	12 straipsnis
9 straipsnis	13 straipsnis
10 straipsnis	—
11 straipsnis	—
—	14 straipsnis
12 straipsnis	15 straipsnis
13 straipsnis	16 straipsnis
—	I priedas